

884. L'arada

cast. *arado*

fr. *charrue*

it. *aratro*

Q 962

SIGNES

- primera resposta
- segona resposta
- + més respostes
- vegeu **INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA**
- sense resposta

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Donem com a resposta el mot més general, per bé que en algunes localitats, com es pot veure pels resultats, un tipus d'arada o una peça de l'arada, ha esdevingut el genèric. Introduïm com a parts de l'arada només els noms de les peces que no figuren en l'enunciat corresponent.

- *f.* Classes: [əp̞ɛ̃ ðə f'ustə] [əp̞ɛ̃ ðənt'al]
- *f.* Classe: [p̞ɛ̃ ðə f'ustə]
- Classe: [əp̞ɛ̃ ðə f'ustə]
- Classes: [əp̞ɛ̃ ðə f'ustə] o [təl'u]; [əp̞ɛ̃ ðə f'ɛru]; [əβrəv'an], giratòria; [pilit'ert], usat modernament, per a les veremes; [dekavajon'əz], usada modernament
- Classe: [əɾ,ajrə m bw'es]; vg. il. 1489 i 1490, IV
- Llaurant amb un cavall, es posa un [furk'at] □ Quan és de fusta
- Classes: [əɾ,aðə m'osə], de ferro, "gira de l'esquena"; [brəβ'an], girava dels dos costats
- Classe: [əɾ,aðə pl'anə], de fusta; vg. il. 1491, IV □ De [f'ɛru]
- *f.*
- Classe: [brəβ'an]
- Classes: [pilit'erk], per a "plegar trumfes"; [əɾ,aðə pl'anə] amb [əstən'j'ə], molt antiga; [əɾ,aðə zirat'ɔri]: en arribar al final de la "rega", s'estira una palanqueta i "es tomba"; vg. il. 1492-1496, IV
- Giratòria; parts: [əskl'ɔp], [p'ostə], [kəd'enə]; vg. il. 1497 i 1498, IV
- Classes: [əɾ,aðə m'osə], de ferro, per a tombar millor la terra; [brəβ'an]; [əɾ,aðə pl'anə]; vg. il. 1499, IV
- Classes: [pl'anə]; [m'osə]; [də r'əðəs], usada modernament
- Classes: [pə'titə]; [pl'anə]; [m'osə], més grossa
- Classe: [ʎawrə pl'anə]; parts: [kləβ'jə] o [kl'əβ'jə]; [əɾɣ'o'ə], [klaw] i [məniy'o] s'acoblen al [furk'at], que comprèn dos [br'asus]; vg. il. 1500-1502, IV
- Antiga, no "tomba" □ És el mateix que la [ʎ'awrə] + [əɾ'aðə] MOD De ferro, "tomba"
- Parts: [pəst]
- *f.* Context: [j a r'ews], [dɥəz əɾ'ews]
- Classes: [ʎawrə pl'anə] i [ʎ'awrə] amb [k'aməs]; vg. il. 1503-1505, IV
- Classes: [kəβəð'orə] "fa potes llargues que es claven"; [əɾ,aðə ðə tumb'a], amb [urə'o]; vg. il. 1506, IV
- Classe: [brəβ'an]; vg. il. 1507, IV
- Parts: [məniy'o] "peça ficada als forats dels travesers"
- Classe: "de ferro"
- Classe: [brəβ'an], usat modernament
- Classe: [əɾ,aðə ʃ'ikə]; vg. il. 1508 i 1509, IV
- *f.* Context: [lə r'ew]
- Abans de fusta i ara, de ferro
- Classes: [pl'anə], [m'osə]; vg. il. 1510 i 1511, IV
- *f.* Context: [ləz əɾ'ews] □ Classe: [əɾ,aðə rum'anə], tota de fusta; [brəβ'an], [brəβ'an] o [əɾ,ew ðə r'əðəs], arada més complexa, avui ja en desús
- Classes: [əɾ,aðə ðə sant iz'idru], de fusta; vg. il. 1512, IV; [brəβ'an], de rodes; [əstripəð'orə], de cinc o set [r'e'jəs], per a [əstrip'a] la terra
- *m.* Parts: [p'alə], per a escampar la terra
- Classes: "arreu de pala", [furk'at]; vg. il. 1513 i 1514, IV
- Classe: [əɾ,aðə m'usə] o "de Badalona"; vg. il. 1515, IV
- *f.* De ferro
- Classe: [əɾ,aðə zirat'ɔriə]; les arades antigues no giraven, eren sense dental i tenien dos orellons i una rella collada amb un tascó de fusta
- Classe: [əɾ,aðə zirat'ɔriə]
- De fusta; enq. compl. de 2000
- Classes: [zirat'ɔrjə], [d ənsuk'a], [də tres p'uəs l əmplə m tə'əns] i [də tres p'uəz əstri'etə]
- Vg. il. 1516, IV; classe: [əɾ,aðə zirat'ɔriə], amb [p'alə] i [pənt'ɔ], acoblat a aquesta
- Classe: [brəβ'an] 'arada amb rodes'
- □ 'arada petita'
- Parts: [kəvə'et]
- Classes: [əɾ,aðə ðə f'ustə], més antiga que l'[əɾ,aðə ðə f'ɛru]; mot en relació: [səmbɾəð'orə]; vg. il. 1517-1520, IV
- Classe: [əɾ,aðə ðə kʊst'at], l'animal anava al costat de l'arada; [pə'əv'anə] 'arada amb forcat'
- Classes: [əɾ,aðə p'r'imə], [əɾ,aðə m p'alə], [əɾ,aðə ðə solk'a], [kəvəð'orə ðə ʎəwɾ,a səmbɾ'at]; vg. il. 1521-1524, IV
- Classes: [əɾ,aðə m p'alə], [əɾ,aðə p'r'imə], [əɾ,aðə ðə f'ustə]; vg. il. 1525 i 1526, IV
- Classe: [əɾ,aðə ðə f'ust]; vg. il. 1527, IV
- Classes: [də f'ust], [əmb or'ə'əs]; [ən r'əðəs]; vg. il. 1528 i 1529, IV

- Classes: [əɾ,aðə ðə f'ustə]; [əɾ,aðə m p'alə], amb la qual s'havien de fer dos [torn'a's]; [əɾ,aðə zirat'ɔri]; [əɾ,aðə n r'əðəs], que té [əz b'əw] i [sə rom'anə] "peça semblant a un fre que gradua la profunditat de la llaurada"; vg. il. 1530, IV
- Classes: [də f'ustə]; [ən p'alə]; [ən r'əðəs]; [d'iskos], usats modernament
- Classes: [de f'ust]; [de f'ɛru]; vg. il. 1531, IV
- Vg. il. 1532, IV
- Classe: [de f'ust]
- Context: [l ar'ew]
- Context: [la r'ew]

- *f.* Classe: [r,ew ð əskl'ɔp], probablement, l'arada antiga
- Classes: [zirat'ɔria]; "central", posterior a la [zirat'ɔria]; vg. il. 1533, IV
- *m.*
- Classe: [de p'untʃa]
- *f.*
- *f.* L'inf. no ha conegut l'arreu "de fust"; classes: [r,ew punt'ere], que es clava molt a terra; [rew r'aze], que no aprofundeix tant
- *f.* Classes: [brəβ'an], que va amb quatre o cinc animals; "[rew] giratòria"; vg. il. 1534, IV
- Context: [l ar'ew]
- *f.* Classe: de [f'ustə]
- Classes: [al,əðre dzirat'ɔrie]; vg. il. 1535, IV □ PU
- Vg. il. 1211 i 1536, IV □ MOD Classes: [po'əv'anes], [al'ondres], [brəβ'ans]
- Classes: [al,əðre zirat'ɔrje], [al,əðre ðe p'alə]

- Context: [l ar'ew]
- Segons l'inf., "fa molts anys que no es maneja"
- Vg. il. 1537 i 1538, IV
- Vg. il. 1539 i 1540, IV
- Classe: [po'əv'ana]
- Classe: [po'əv'ana]
- Classe: [po'əv'ana]
- Vg. il. 1541-1543, IV
- Classes: [malak'ate] 'arada gran'; [po'əv'ana], per a un animal
- De fusta; només porta [ʎəmp'ek]; classes: [tʃer'uq] o [tʃer'u'ye], porta [dɛnt'al] i [r'e'əɟ]; [dzirat'ɔrjə], és com la [tʃer'uq]
- Va enganxat "en una [po'əv'ana] o [fork'at]", per a un matxo sol; classe: [dzirat'ɔrja]; vg. il. 1544 i 1545, IV
- Vg. il. 1546, IV
- Més antiga; vg. il. 1547 i 1548, IV
- És l'estri més antic; classes: [po'əv'ana], que va venir després de l'[al'əðre]; [tʃer'u'ya], giratòria, i [k'əjʃa], usades posteriorment
- Vg. il. 1549, IV; classe: [po'əv'ana] 'arada de forcat'
- És l'arada més antiga; classes: [po'əv'ana], [a'tʃer'u'ya]; parts: [b'ayes], [a'jʃing'es], [kl'aw parað'o]; vg. il. 1550, IV

- Classe: [fork'at]; vg. il. 1551, IV
- Vg. il. 1552, IV
- S'hi acopla "el reactor"; classe: [berðet'era], per a un camp que fa de mal treballar
- Classes: [de mað'era]; [de f'ero], amb [al'etes]
- Classes: [bern'et], que "[ʎ'awra l t'a'ə], volta la terra i deixa el solc obert"; [berted'era]
- Classe: [malak'at], per a "desfondar" 'llaurar fondo'
- Classes: [tʃer'u'ya]; [tʃirat'ɔrja], amb [pənt'ɔ] i [post'eta]
- Classe: [tʃer'u'ya], de ferro
- "Amb un sol pal"; classes: [fork'at]; [tʃer'u'ya] o [tʃar'u'ya], per a girar la terra, porta dos pals
- Classes: [fork'at], [tʃar'u'ya]
- Vg. il. 1553, IV
- Vg. il. 1554, IV; classe: [tʃar'u'ya]
- Classe: [tʃar'u'ya]
- Vg. il. 1694, IV
- Classe: [tʃar'u'ya], gira la terra
- Classes: [a'tʃer'u'ya], més moderna que el [fork'at]; [a'tʃer'u'ya], d'un sol animal
- Classe: [ʃar'u'ya], de ferro, més moderna
- Vg. il. 1555, IV
- Vg. il. 1556 i 1557, IV; mot en relació: [kaβa'et], per a portar l'aladre al tros; vg. il. 1576, IV
- Classe: [verteð'era]; vg. il. 1558-1560, IV

